

سپیده گره **گردشگری** - **امید اسماعیلی** - «گردشگری» صنعت مهم و ارزآوری است که برخی از کشورها روی آن حساب یک صنعت کامل و اقتصاد پردرآمد باز کرده اند و از آورده های آن استفاده شایان می کنند. خوشبختانه کشور ایران به دلیل قدمت تاریخی و فرهنگ غنی از داشته های بزرگ و ظرفیت کم نظیری در حوزه صنعت گردشگری برخوردار است؛ به نحوی که ایران جزو ۱۰ کشور برتر جهان در داشتن قابلیت های گردشگری به حساب می آید. ظرفیت اسمی اقتصاد گردشگری ایران را سالانه تا ۲۰برابر درآمد نفت محاسبه کرده اند؛ اما شورویختانه از این درآمد کلان و سرشار که می تواند ما را از نخوت نفت نجات دهد، تقریباً صفر است. لازم است در باره گردشگری سخن بگوییم و حداقل این انتظار را داشته باشیم که گردشگری داخلی - که پیشتر باید بگوییم تعطیلات محدود و تقریحات خانوادگی - با شرایط بسیار سخت امروزی، تا حدی رونق داشته باشد.

ما در روزنامه دریایی اقتصادسرمآمد معتقدیم که حال «گردشگری» در ایران خوب نیست. کسل و بیمار است یکی از اهدافی که می یابست از سوی مسئولان و متولیان گردشگری دنبال شود سوق و رغبت مردم ایران زمین به استان های ساحلی - که پیشتر باید بگویییم تعطیلات محدود و تقریحات خانوادگی - با گردشگری قرار گرفته است.

تحریریه روزنامه دریایی اقتصادسرمآمد در همین راستا و برای معرفی هرچه بیشتر و ایجاد انگیزه سفر در بین مردم و علاقمندان به گردشگری در استان های ساحلی خلیج فارس و دریای عمان از جمله هرمز گان، سیستان و بلوچستان ، خوزستان و بوشهر وظیفه خود دانسته و می داند. تحرکات رسانه ای و فرهنگی خود را بیشتر و افزایش دهد.

برای حرکت به سوی این مهم به سراغ استان هرمزگان رفته ایم استانی پهناور با سواحل و جزایر زیبا و دیدنی. در نوشتار قبلی روزنامه دریایی اقتصاد سرمآمد به معرفی شهرستان های هدف گردشگری قشقم پرداختیم حالا اما به معرفی شهرهای دیدنی و گردشگرپذیر این شهرستان از جمله جزیره قشم ، جزیره هرمز ، جزیره سوزا و درگهان می پردازیم:

جزیره هرمز، کلید خلیج فارس

هُرمُز؛ با جمعیتی حدود ۶هزار نفر؛ یکی از شهرهای استان هرمزگان در جنوب ایران است و در بخش هرمز شهرستان قشم قرار دارد. شهر هرمز در جزیره هرمز قرار دارد. هُرمُز جزیره‌ای بیضی شکل و گنبدی نمکی در خلیج فارس و در ۸ کیلومتری بندرعباس است.

به علت موقعیت جغرافیایی جزیره هرمز و مجاورت آن با تنگه هرمز، آن را کلید خلیج فارس می‌دانند. همین موقعیت است که جزیره هرمز را در طول تاریخ، از نظر راهبردی و بازرگانی از اهمیت خاصی برخوردار ساخته است. در گذشته هرمز نام بندری معتبر در مصب رود میناب با خلیج فارس بوده است. شهر میناب کنونی بر روی خرابه‌های بندر هرمز قدیم ساخته شده است. هرمز قدیم در اوایل عهد مغول تجارت پر رونقی داشته است اما با هجوم مغولان در حدود سال ۷۰۰هجری قمری، مردم شهر هرمز ابتدا به جزیره قشم و سپس به جزیره هرمز که در آن زمان زرون (مغرب آن جرون که بعدها نام بندری در محل بندرعباس کنونی شد و به تلفظ پرتغالی بندر گمبرون خوانده شد) نام داشت کوچ نمودند و شهری در آن بنا کردند و نام آنرا به یاد شهر قدیم خود هرمز گزاری‌رند. به تدریج و طی قرون بعد این شهر نام خود را به همه جزیره داد و بندر جرون (گمبرون بعدی) نام خود را از آن وام گرفت. عظمت جزیره هرمز به قدری شد که ۲قرن بعد و تازمانیکه توسط پرتغالی‌ها اشغال شد مرکز ولایات خلیج فارس از جمله بحرین بوده است. شاه عباس در سال ۱۶۲۲ میلادی جزیره

هرمز و سواحل جنوبی ایران در خلیج فارس را از اشغال پرتغالی‌ها خارج ساخت و شهرهای هرمز و گمبرون را تخریب نمود و بندرعباس فعلی را بر خرابه‌های گمبرون استوار کرد. هرمز امروز به هیچ عنوان رونق گذشته را ندارد. در مسیر دریایی قشم به جزیره هرمز کوههایی به رنگ زرد، سفید و قرمز دیده می‌شود. در میان این کوهها، کوه قرمز رنگی وجود دارد که خاکش خوراکی است و مردم محلی از خاک سرخ آن به عنوان ادویه در طبخ ماهی و نان و تهیه ترشی، مربا و سُس استفاده می‌کنند. مردم محلی این کوه را «گلک» می‌نامند و خاک سرخ آن را مانند نمک در تهیه انواع غذاها مصرف می‌کنند. این کوه با ارتفاع تقریبی ۲۰۰متر در جنوب جزیره هرمز قرار گرفته است و از خاک آن در صنایع سرامیک سازی و رنگسازی نیز استفاده می‌شود.

سطح جزیره هرمز را طبقات رسوبی و آتشفشانی تشکیل داده است. طبقات نمکی نیز به صورت تپه‌هایی قسمت اعظم جزیره را پوشانده‌اند و اغلب از جنس نمک خوراکی هستند.

بلندترین نقطه جزیره هرمز ۱۸۶متر از سطح دریا ارتفاع دارد و بیشترین قطر جزیره ۸کیلومتر است.

استخراج و صدور خاک سرخ جزیره هرمز یکی از مهمترین منابع درآمد اهالی هرمز است.

نمک آبی و سنگ لاشه از دیگر معادن جزیره هرمز هستند.

جزیره هرمز آب شیرین ندارد و آب آشامیدنی آن از بندرعباس تأمین می‌شود. جزیره هرمز در میان زمین شناسان به علت این که از انواع خاک‌های مختلف تشکیل شده و تنوع بالایی دارد به بهشت زمین‌شناسی مشهور شده است.

در سال ۹۰۹میلادی دریانورد پرتغالی "آلفونسو د آلبوکرک" که به مستعمرات پرتغال در آسیا سفر کرده بود بر حسب اتفاق گذرش به خلیج فارس افتاد و با آن نواحی آشنایی پیدا نمود و بلافاصله با حضور در دربار "مانوئل" پادشاه پرتغال طرح خود برای اشغال جزایر خلیج فارس را ارائه نمود و به تصویب رساند. او در سال ۹۱۲میلادی به خلیج فارس بازگشت و پس از کشتار و وحشیگری فراوان موفق به فتح هرمز در سال ۹۱۳گردید و قلعه‌ای در جزیره هرمز ساخت. مردم هرمز در طول سالهای اشغال مکرراً سر به شورش برداشتند. جزیره هرمز در سال ۱۰۳۱خورشیدی توسط یکی از امرای شاه عباس به نام "امام قلی خان" از اشغال پرتغالیها خارج شد و آزاد گردید. هم اکنون آثار و خرابه‌های اینیه و قلعه پرتغالی‌ها و توبه‌ای آن در شمال جزیره هرمز و در نزدیکی آبادی‌های فعلی دیده می‌شود.

سه نقطه استراتژیک برای حاکمیت بر تجارت دنیا:

آلبوکرک پرتغالی اعتقاد داشت هر کشوری که سه نقطه (۱) ملاکا، (۲) عدن و (۳) هرمز را در اختیار داشته باشد بر تجارت دنیا حاکم خواهد بود. اهمیت هرمز آنقدر بود که استعمارگران انگلیسی را نیز به طعم انداخته بود. سپاه ایران به دلیل شکایت‌های ایرانیان گمرون قصد تنبیه پرتغالی‌ها در خلیج فارس کرد و نه تنها جزیره هرمز را آزاد ساخت بلکه پرتغالیها را تا مومباسا در کنیا مجبور به عقب‌نشینی کرد؛ و این مقدمه‌ای برای شکست‌های پی در پی پرتغال در شرق آفریقا شد و با حمایت شاه ایران، امام مسقط موفق شد قلعه عظیم ممباسا را در جنگ خونینی که به جنگ صلیبی ممباسا معروف است را تصرف کند. ایران تا سال ۱۸۲۰ میلادی پرچمدار تمام خلیج فارس و دریای عمان و بحر فارس شد. انگلیسی‌ها که از شکست پرتغالی‌ها خرسند بودند و به قدرت ایران اعتراف داشتند و ایران را تنها رقیب قدرتمند عثمانی‌ها می‌دانستند. حتی درعهدنامه مجمل ۱۸۰۹ و عهدنامه مفصل ۱۸۱۲ زمانیکه انگلیس به عنوان ابر قدرت جهان ظهور می‌کرد حاکمیت ایران را بر کل خلیج فارس به رسمیت

شناخت.

موزه و نگارخانه دائمی احمد نادعلیان در جزیره هرمز، محلی است که آثار این هنرمند به نمایش درآمده‌اند. این مکان در محله قدیمی شهر هرمز است.

جزیره قشم

جزیره قشم یکی از جزایر استان هرمزگان است که به‌عنوان بزرگترین جزیره ایران و خلیج‌فارس در تنگه هرمز قرار دارد. جزیره قشم در فاصله ۳۲کیلومتری بندرعباس واقع شده است. این جزیره در چند دهه اخیر به یکی از مکان‌های توریستی و گردشگری تبدیل شده‌است.

از نقاط دیدنی جزیره قشم بازارها و دیدنی‌های طبیعی آن همچون جنگل‌های حرا، غارهای خوریس، تنگه چاهکوه، دلفین‌های آبی خلیج فارس، دره ستاره‌ها، جزایر ناز و غار نمکدان است.

شهر قشم در شرقی ترین نقطه جزیره قشم واقع شده است و به علت اینکه موقعیت استراتژیکی دارد از گذشته بسیار مورد توجه بوده و عمده ترین سکونتگاه جزیره قشم محسوب می شده است. شهر قشم پایگاه اصلی توسعه منطقه آزاد تجاری –صنعتی قشم می باشد.

شهر بندر درگهان

از جزیره هرمز تا سوزا «اقتصادسرمآمد» گزارش می دهد

گذری بر شهرهای جذاب جزیره قشم

جزیره قشم را از نزدیک باید دید

دَرَگَهان؛ با جمعیتی حدود ۱۰ هزار نفر؛ در ۲۰کیلومتری غرب شهر قشم در جزیره قشم واقع شده است.

در گهان تا پیش از سال ۱۳۸۵ خورشیدی یک روستا بود. از نقاط گردشگری در گهان اسکله قدیم آن است.

مردم شهر بندر در گهان بسیار خونگرم، مهربان و مهمان نواز می‌باشند و در میان اهالی جزیره قشم و استان هرمزگان به مردمان رتوف مشهورند.

مردم شهر درگهان مسلمان و بیشتر اهل تسنن هستند. فاصله مرکز جزیره قشم تا شهر درگهان حدود ۴۵ دقیقه است.

سوزا بهترین ساحل جزیره قشم

شهر سوزا در ۳۹کیلومتری جنوب غربی شهرستان قشم واقع شده است و در موقعیتی ساحلی قرار گرفته است و تنگه معروف و استراتژیک هرمز در محدوده آن واقع است.

دره‌های موسوم به تنگ کلمادون و تنگ لرد در ۲کیلومتری شمال غربی سوزا قرار دارند که آبیز هر دو با هم یکی شده و به خلیج فارس می‌ریزند. همچنین تنگ چیرا در شمال شهر سوزا قرار دارد.

شهر سوزا سابقه و سسیمی در تجارت دریایی در دوران باستان داشته است و محدوده تجارت دریایی آنها سواحل آفریقا، خلیج عدن، پاکستان، هندوستان و کشورهای خلیج فارس است.

آثار بجا مانده از گمرک قدیمی و انبارهای کالا در سواحل شهر سوزا از بارزترین شواهد تاریخی باستانی این شهر هستند.

آب و هوای سوزا، گرم و خشک ساحلی است وجود دره‌ها، تنگ‌ها، پوشش گیاهی، حیات وحش و پرندگان دریایی از عناصر جذاب طبیعی شهر سوزا محسوب می‌شوند. سوزا بهترین سواحل را در جزیره قشم دارد.

مهمترین آثار تاریخی بجا مانده در نزدیکی شهر سوزا، گمرک قدیمی «سدلیت یا خالصی» در ۴کیلومتری شمال غرب شهر دیرستان و «سدگوران» در جنوب روستای گوران متعلق به دوره ساسانیان است که در مجاورت سوزا قرار دارند. جاذبه های گردشگری مهم شهر سوزا عبارتند از: (۱) پارک ساحلی و ساحل با ماسه های طلایی، (۲) ساختمان قدیمی گمرگ، (۳) دره های کلمادون، لرد، چیرا، گردون، و بنه گردن که در فصل زمستان سرسبز و زیبا هستند، (۴) جزایر ناز

در شماره بعدی روزنامه دریایی اقتصادسرمآمد به بخش های دیگر صنعت گردشگری در شهر ستان قشقم یا همان مجمع الجزایر زیبا و دیدنی قشم می پردازیم.

بدون شرح...

فریباعیزی - اقتصاد سرمآمد

